

НЕКРОЛОГ

КОРЖ ОЛЕКСІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ (1924–2010)

Українська держава, медична громада та ортопедична спільнота зазнали тяжкої втрати. Після тривалої хвороби 1 листопада 2010 р. на 87 році пішов із життя академік Олексій Олександрович Корж, широко відомий не тільки в Україні, але й далеко за її межами, видатний організатор охорони здоров'я, талановитий хірург, вдумливий лікар і наставник.

Олексій Олександрович народився 23 квітня 1924 р. у с. Оболонь (районний центр) Полтавської області. В 1941 р. вступив до Харківського медичного інституту – одного із найстаріших вузів країни, що прославився своїми науковими школами і традиціями, який готував висококваліфіковані науково-педагогічні і лікарські кадри. Однак Велика Вітчизняна війна внесла свої корективи у життя Олексія Олександровича. Його призивають у ряди діючої армії Першого Білоруського фронту. Після демобілізації у 1945 р. його відновлюють студентом Харківського медичного інституту. Закінчивши у 1951 р. з відзнакою інститут він почав працювати лікарем ортопедом-травматологом у Харківському НДІ ортопедії та травматології (нині Державна установа “Інститут патології хребта та суглобів ім. проф. М. І. Ситенка АМН України”).

У 1952 р. був переведений на посаду наукового співробітника, а через рік – старшого наукового співробітника.

У 1955 р. Олексія Олександровича запросили до Українського інституту удосконалення лікарів (УІУЛ) (ни-

ні Харківська медична академія післядипломної освіти) на посаду асистента кафедри ортопедії та травматології. Захистивши в 1956 р. кандидатську дисертацію, став доцентом кафедри.

У 1962 р. О.О. Корж захистив докторську дисертацію на тему “Тетеротопічні післятравматичні оссифікати”, у 1962–1965 рр. працював на посаді професора кафедри ортопедії та травматології УІУЛ.

У 1964 р. Олексій Олександрович одержав звання професора. І вже у 1965 р. його призначили директором Інституту ім. проф. М. І. Ситенка, одночасно – з 1966 до 1987 рр. він керував кафедрою ортопедії та травматології УІУЛ.

З призначенням О. О. Коржа директором інституту починається новий етап наукової, лікувальної й організаційно-методичної діяльності інституту. Отримавши великий спадок – харківську школу ортопедії-травматологів, Олексій Олександрович активно продовжує і розвиває кращі традиції закладені М. І. Ситенко та Н. П. Новаченко.

Академік О. О. Корж – один із вчених старшої генерації, які відрізняються широким діапазоном наукових і професійно-практичних інтересів. Немає, мабуть, таких розділів ортопедії й травматології, до яких би він не проявив інтересу і в які не зробив би внесок як учений, лікар, хірург і організатор.

Під керівництвом академіка О. О. Коржа було обґрунтовано, розроблено та впроваджено низку хірургічних

втручань: реконструкцію грудної клітки при тяжкій стадії сколіозу, передній спондилодез при запущеному спондилолітезі, трансплантацію головки стегнової кістки, реконструкцію кульшового суглоба при природженому вивиху стегна і деформівному коксартрозі, спосіб з'єднання кісткового трансплантата з кісткою реципієнта, реконструкцію надвертлюгової ділянки з використанням кісткових і керамічних алотрансплантатів. Уперше у СРСР Олексієм Олександровичем було запропоновано і впроваджено протезування на операційному столі після ампутації кінцівки (експрес-протезування) як один із важливих заходів медичної реабілітації і ранньої соціальної адаптації хворих та інвалідів.

У 1977 р. за обґрунтування, розробку і впровадження в практику методики пересадження великих кісткових алотрансплантатів йому було присуджено *Державну премію СРСР*.

За ініціативи академіка О. О. Коржа засновано і значно розвинуто такі наукові напрямки, як вертебрологія, ортопедична артрологія, кісткова онкологія та замісна і реконструктивна хірургія опорно-рухової системи.

Під його керівництвом було виконано програму зі створення і широкого впровадження в хірургічну практику керамічних матеріалів.

Широко відомими є його праці з реконструктивно-відновлювальної хірургії при кістково-суглобовому туберкульозі, з проблеми регенерації кісткової тканини, з хірургії таза, з проблем протезування і ортезування.

Академік О. О. Корж як учений зі світовим ім'ям зробив значний особистий внесок в розвиток медичної науки. Він є автором понад 600 опублікованих наукових робіт, серед яких 18 монографій та 46 авторських свідоцтв і патентів на винаходи.

Під керівництвом академіка О. О. Коржа було захищено 37 докторських і 27 кандидатських дисертацій.

Упродовж 32 років академіка О. О. Корж очолював Харківське медичне товариство, з 2002 р. був його Почесним президентом.

З 1967 до 2004 р. академік О. О. Корж був головним редактором найстарішого фахового журналу “Ортопедия, травматология и протезирование”.

Глибоку повагу та гордість викликають віхи становлення Олексія Олександровича: доктор медичних наук (1962 р.), професор (1964 р.), член-кореспондент АМН СРСР (1967 р.), лауреат Державної премії СРСР (1977 р.), заслужений діяч науки УРСР (1982 р.), дійсний член (академік) АМН СРСР (1988–1991 рр.), академік АМН РФ (1992–1993 рр.), академік НАН України (1992 р.) та академік-засновник АМН України (1993 р.), директор Харківського інституту ортопедії та травматології ім. проф. М. І. Ситенка (1965–1996 рр.) і, за сумісництвом, завідувач кафедри ортопедії і травматології Українського інституту удосконалення лікарів (1966–1987 рр.), головний редактор всесоюзного (1967–1992 рр.), надалі українського (1992–2004 рр.) журналу “Ортопедия, травматология и протезирование”, Президент Всеукраїнського товариства ортопедів-травматологів (1991–1996 рр.), Почесний президент з 2006 року Української асоціації ортопедів-травматологів, президент (1967–2002 рр.) і Почесний президент (з 2002 р.) Харківського медичного товариства, голова Харківського обласного товариства ортопедів-травматологів (1971–1979 рр.), Почесний голова Харківського обласного осередку Української асоціації ортопедів-травматологів (з 2007 р.), член Міжнародної асоціації ортопедів-травматологів (SICOT), Почесний член Сербської медичної академії, товариств ортопедів Польщі, Молдови, Узбекистану.

Заслуги академіка О. О. Коржа були високо оцінені державою. Його нагороджено орденами Леніна (1971 р.), “Знак пошани” (1976 р.), Вітчизняної війни II ступеня, “За мужність” III ступеня, неодноразово був відзначений урядовими нагородами і медалями ВДНГ. Його було нагороджено почесними грамотами Міністерства охорони здоров'я України, обласної та міської державних адміністрацій Харкова, у 2002 р. – Почесною грамотою Верховної Ради України.

Світла пам'ять про Олексія Олександровича – видатного вченого та організатора науки, чуйного, вдумливого, висококваліфікованого лікаря ортопеда-хірурга, талановитого мудрого педагога, успішного громадського діяча та яскравої особистості державного значення - завжди буде жити в серцях соратників, колег, численних учнів і фахівців. Його життя та діяння є і будуть взірцем служіння своїй Вітчизні.

Українська асоціація ортопедів-травматологів

Харківське медичне товариство

Колектив Державної установи “Інститут патології хребта та суглобів ім. проф. М.І. Ситенка АМН України”

Колектив Харківської медичної академії післядипломної освіти

Редакційна колегія журналу “Ортопедия, травматология и протезирование”

Колектив Державної установи “Інститут травматології та ортопедії АМН України”

Редакційна колегія журналу “Вісник ортопедії, травматології та протезування”